

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:
miesięcznie 2 korony; — za dwu-
miesięczną dostawę do domu dopłaca się
60 halerzy;

na prowincji:

	z jednorazową przesyłką	z dwurazową przesyłką
rocznie	30 K — h	36 K — h
kwartalnie	7, 50, 9, —	8, —, 9, —
miesięcznie	2, 50, 3, —	3, —, 3, —

W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen.
W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Bekopisowa Redakcja nie zwraca.

Adres { „Dziennik Polski“ — Lwów,
plac Marjacki l. 7.
Telefonu Nr. 171.

Wydanie poranne.

Dziennik Polski

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petytowy albo jego
miejsce 20 halerzy.
Za jeden wiersz petytowy w rubryce
Nadesłane 40 halerzy.
Drobne ogłoszenia po 3 halerze za
słowo. Najmniejsze ogłoszenie
30 halerzy.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach
i inne prywatne komunikaty po
Kronice za jeden wiersz petytowy
60 halerzy.

Numer pojedynczy:

	we Lwowie	na prowincji
poranny	3 halerze	5 halerzy
wieczorny	8 halerzy	10 halerzy

Rada państwa.

(Telegram „Dziennika Polskiego“).

Z komisji.

Wiedeń 12 grudnia. Komisja ekono-
miczna izby posłów po krótkiej dyskusji przy-
jęła referat posła Romanowicza o ustawie
w przedmiocie uregulowania austriacko-pruskiej
granicy wzdłuż rzeki Przemszy. Poseł Kink re-
ferował następnie o wniosku p. Vukowicza do-
tyczającym reformy służby konsularnej. W ciągu
dyskusji p. Licht wniósł rezolucję, wzywającą
rząd do dalszego rozwijania konsulatów zawo-
dowych, w szczególności dolożenia starań, by
zastępstwa konsularne spełniały swoje zadania
pod względem handlowym i aby przy ambasa-
dorach i poselstwach austro-węgierskich zagra-
nicą tworzone posady rzeczoznawców techni-
cznych, rolniczych i kupieckich. Po dłuższej roz-
prawie wniosek referenta i rezolucję powyższą
przyjęto.

Komisja przemysłowa przyjęła ustawę
o zmianie §§ 59 i 60 ustawy przemysłowej w
brzmieniu uchwalonej przez izbę panów. Na-
stępnie przekazano subkomitetowi przedłożenie
rządowe, dotyczące uregulowania odpoczynku
niedzielnego w kupiectwie, jakoteż uregulowa-
nia kontraktów służbowych pomocników han-
dlowych.

W końcu uchwalono wyrazić ministrowi
handlu współczucie komisji z powodu śmierci
jego matki.

W komisji wojskowej w dyskusji nad
ustawą o kontyngencie rekrutów, referent P o-
powski zaleca przyjęcie przedłożenia.

P. Lang imieniem Czechów oświadcza, że
głosować będzie przeciw przedłożeniu. Czescy
posłowie muszą wystąpić przeciw panującemu
w kołach wojskowych zapatrywaniu, że zgłasza-
nie się słowem „zde“ jest demonstracją. Mowca
domaga się jak najrychlejszej amnestji dla ofiar
tego zapatrywania, żąda również przedłożenia
ustawy o reformie wojskowej procedury karnej.

P. Gniewosz oświadcza się za przy-
jęciem ustawy i polemizując z Czechami wska-
zuje, że car rosyjski, który propaguje ideę
rozbrojenia, sam nieustannie swoje siły wojenne
powiększa. Musimy starać się — dowodzi
mowca — aby nasze siły zbrojne utrzymać
przynajmniej na dotychczasowej wysokości.
Gdyby wojsko pruskie wmaszerowało do na-
szego państwa, to wtenczas Czesi inaczejby
śpiewali.

P. Jarosz oświadcza, że Czesi nie są w
tak szczęśliwym położeniu, jak Polacy, którzy
mogą być zadowoleni ze swoich zdobyczy na
polu narodowym i ekonomicznym. Dlatego też
mogą Polacy głosować za ustawą o kontyn-
gencie rekrutów. Mowca ubolewa, że nie za-
prowadzono dotąd jeszcze 2-letniej służby wo-
jskowej.

P. Pospischil żąda również ułatwień
w służbie wojskowej.

Z kolei zabiera głos minister obrony kra-
jowej hr. Welsersheimb i oświadcza, że
zawsze wobec podnoszonych żalów starał się w
przypadkach uzasadnionych zle usuwać. Co się
tyczy kwestji „zde“, to zauważyć należy, że a-
gitacji zrobila z tego kwestji narodowa. Nie-
stety wiele ofiar poczuło na sobie ciężkie kon-
sekwencje tej agitacji, które właściwie powinny
były spaść na agitatorów. Armja wymaga u-
trzymania w niej jednolitego języka, poszcze-
gólnym oficerom nie zabrania się nigdy rozmawia-
nia w języku dowolnym, ale język armji w
wznośeniu się spólnym musi być jednolity,

tak samo, jak potrzeba jednolitego języka w
parlamente do wzajemnego porozumiewa-
nia się.

Zle obchodzenie się z żołnierzami, o ile
wogóle się zdarza, bywa zawsze surowo karane.
Pod tym względem powołuje się mowca na
oświadczenia swoje złożone w komisji budżet-
tovej. W dalszym ciągu omawia minister spra-
wę dostaw wojskowych, tudzież reformę wojs-
kowej procedury karnej. W odpowiedzi na
uczynione zapytania, minister stwierdza, że na-
bycie nowych dział jest dla wszystkich państw
konieczne.

Co do podwyższenia kontyngentu, to nie
jest to jeszcze sprawa aktualna, ale wobec o-
gólnego rozwoju systemu wojennego w innych
państwach, także dla Austrii nadejść może
chwila podwyższenia kontyngentu, a wtenczas
będzie można w wypadkach godnych uznania,
skracać czas służby wojskowej, lub inne czynić
ułatwienia.

Minister kończy apelem do posłów, aby
pamiętali o tem, że tylko silne państwo nie
potrzebuje obawiać się nieprzyjaciół.

Następnie przyjęto kontyngent re-
krutów znaczną większością głosów.

W komisji budżetowej przy tytule dro-
gi i budowy wodne omawia p. Starzyński
subwencjonowanie niektórych dróg konkuren-
cyjnych, szczególnie zaś tych, które państwo
uważa za bardzo ważne ze względów wojsko-
wych. Mowca zaleca naśladowanie systemu za-
prowadzonego w Tyrolu ustawą z dnia 22 sier-
pnia 1897 i wstawia się w końcu za subwen-
cjonowaniem drogi konkurencyjnej Dąbrowica-
Surzyna w Galicji. W tym przedmiocie zabiera-
ją jeszcze głos pp. Romanowicz, Kramarz i
Povszc.

Przy tytule „sól“ zaznacza p. Kozłowski,
że kwestja zniżek cen soli jest jedną z najwa-
żniejszych spraw społecznych, obchodzących całą
ludność, a głównie biednych ludzi. Mowca inter-
peluje ministra skarbu co do rezultatu, zainicjo-
wanych w swoim czasie przez min. Kaizla ro-
kowań z Węgrami w sprawie zniżki cen soli
kuchennej i bydlęcej i wnosi o wdrożenie po-
nownych rokowań. Mowca dowodzi na przykła-
dach Anglii i Rosji, że skarb państwa przy zni-
żeniu cen soli w powiększeniu konsumpcji i pro-
dukcji otrzymuje rekompensatę za uszczerbek w
cenach. Sprawa zniżenia cen soli nabiera w Ga-
licji charakteru politycznego przez to, że agita-
torzy wzdłuż rozległej granicy austriacko-rosyj-
skiej wyzyskują wielką różnicę cen między ce-
nami soli w Austrii, a w Rosji do podsycania
niezadowolnienia i radykalnego ruchu.

Mowca domaga się równouprawnienia
gal. urzędników solnych z urzędnikami w kra-
jach alpejskich i uzasadnia potrzebę wymiany
zdań między fachowcami, oraz ankiety w spra-
wie możliwości pomnożenia liczby produktów i
uzyskania nowej metody wytwórczej. W końcu
żąda mowca dla Galicji większego kontyngentu
soli zniżenia cen cerinitu i przedstawia rozmaite
życzenia Galicji.

P. Lupul przedkłada życzenia Bukowiny.
Minister skarbu oświadcza, że zniżenie
cen soli kuchennej o 4 halerze na kilogramie,
wywołałoby na razie ubytek nie do pokrycia 7
do 8 milionów. Rokowania z Węgrami w spra-
wie zniżenia cen soli zostały wdrożone i mini-
ster urgował przed kilku tygodniami o odpo-
wiedź rządu węgierskiego w tej sprawie. Na od-
budowę saliny w Dolinie, jakoteż na budowę
kolejki w Kaluszu, zażądano budżetowych środ-
ków, co się zaś tyczy pozostawienia handlu
solą na Bukowinie wydziałowi krajowemu, to

nie ma żadnych przeszkód do wdrożenia odno-
snych rokowań.

P. Kaiser wnosi rezolucję, dotyczącą
wprowadzenia monopolu sprzedaży soli, aby ce-
ny jej zniżyć i ujednolajnić. Rozdział „sól“
przyjęto, a następnie przyjęła komisja jeszcze
rozdział „służba sanitarna, portowa i morska“,
oraz tytuły: „patenty“ i „budowa dróg wo-
dnych“.

Komisja kolejowa. Subkomitet dla
upaństwowienia północno-zachodniej kolei i po-
łudniowo-północno-niemieckiego połączenia ko-
lejowego, oraz Towarzystwa kolei państwowych,
odbył wczoraj po południu posiedzenie w obe-
cności ministra Witteka. Celem wypracowania
tekstu wniosków, mających być przedłożonymi
przez subkomitet, wybrano komitet redakcyjny.
Minister udzielił na życzenie przewodniczącego
kilku wyjaśnień, poczem dalsze obrady uznano
za pofne.

Mianowania i przeniesienia
w sądach.

(Telegram Dziennika polskiego).

Wiedeń 12 grudnia.

Minister sprawiedliwości przeniósł następu-
jących adjunktów sądowych: Dionizego Hlibo-
wickiego z Przemyśla do Pruchnika, Włodzie-
mierza Recka z Borszczowa do Bóbrki, Mieczys-
ława Mossora z Brzeska do Jarosławia, dra
Zygmunta Jasińskiego z Tarnowa do Bóbrki,
Jana Sosenkę z Czortkowa do Kozowej, Mi-
chała Siwińskiego z Kosowa do Kut, dra Ada-
ma Strawińskiego z Husiatyna do Kosowa, Sa-
muela Nebenzahla z Birczy do Brodów, dra
Henryka Danknera z Belza do Nadwórnej, Fi-
laretę Grabowieńskiego z Gwoźdźca do Boie-
chowa, Wincentego Rolskiego z Uhnowa do
Żółkwi, Leiba Marka z Tlustego do Pruchnika,
Tadeusza Wolanina ze Zborowa do Lutowsk,
Władysława Beckera z Zabłotowa do Buska,
dra Stanisława Arlamowskiego z Buska do Bro-
dów, Augusta Bezuchę z Pruchnika do Rady-
mna, Władysława Olchowskiego z Boryni do
Kalusza, Marjana Szwea z Ustrzyk do Mo-
ścisk, Franciszka Kratochwilę z Kamionki do
Rożniatowa, Juliusza Wereszczyńskiego z Cie-
szanowa do Jarosławia, Stefana Łukowskiego
z Bursztyna do Gródka, Jana Herasymowicza
z Nizankowic do Brodów, Szymona Knopfa
z Pruchnika do Sokala, dra Filipa Ewina
z Uhnowa do Trembowli, Zygmunta Smuli-
kowskiego z Gródka do Lwowa, Adama Żmu-
dzińskiego z Dynowa do Dobromila, dra
Otmara Linka z Kulikowa do Przemyśla, Sta-
nisława Kowarzyka ze Zbaraża do Gródka,
Zygmunta Drahta z Niemirowa do Siemiaty,
dra Witolda Seka z Monasterzysk do Lwowa,
Augusta Wincentowicza z Wyżnicy do Koema-
nia, Józefa Kaluźnińskiego z Pecyniżyna do
Birczy, Stanisława Słowińskiego z Birczy do
Dobromila, Stanisława Sahanka z Rożniatowa
do Bursztyna, Stanisława Spędałowskiego z
Kopyczyniec do Żółkwi, Juliana Romanienka z
Tlustego do Skolego, Romana Judejkę z Bor-
szczowa do Drohobycza, Hieronima Ottohalla
z Wojnicz do Kalusza, dra Hermana Perlestei-
na z Sietyna do Radowic, Władysława Ja-
worowskiego z Radziechowa do Przemyśla,
dra Juliusza Łopuszańskiego z Łopatyna do
Drohobycza, dra Włodzimierza Werbanowskiego
z Podwołoczysk do Lwowa, Ryszarda Porasa z
Dorny do Sadagóry, Adama Lenczowskiego z
Uhnowa do Podhajec.

Dalej nadano adpunktem drzewi Stanisła-
wowi Ziolkowskiemu w Rohatynie i Aleksan-

drowi Hillbrichtowi w Busku posady adjunktów sądowych bez oznaczonego miejsca służbowego w okręgu lwowskiego wyższego sądu krajowego. Następującym adjunktom okręgu lwowskiego sądu kraj. wyższego nadano systemizowane posady przy wymienionych niżej sądach powiatowych: Drowi Edwardowi Wibiralowi w Szczercu, Józefowi Kramerowi w Kaluszu, Adamowi Smarzewskiemu w Busku, Antoniemu Przystaszewskiemu w Szczercu, Alojzemu Gürtlerowi w Bóbrce; w końcu mianowany kandydat notarialny Kornel Bojkiewicz z Borszczowa adjunktem sądowym w Wojnilowie.

DEPESZE telegraficzne i telefoniczne.

Zmiana w gabinecie.

Wiedeń 12 grudnia. *Reichspost* donosi, iż minister rolnictwa Giovannielli będzie mianowany prezydentem senatu w trybunale administracyjnym w miejsce hr. Bylandt Rheidta, który ma zostać namiestnikiem w Austrii górnej. Ministrem rolnictwa ma zostać — według twierdzenia *Reichspost*, — były minister rolnictwa w gabinecie koalicyjnym hr. Ledebur.

Echa wrześnienskie.

Berlin 12 grudnia. *National-Ztg.*, organ kanclerza Buelowa, rozpisuje się szeroko o onegdajszych mowach dra Koerbera i hr. Buelowa i porównując je, twierdzi, że dr. Koerber mógł być ostrzej wystąpić przeciw demonstracjom polskim, urządzanym z powodu wyroku w procesie gnieźnieńskim. Dr. Koerber uczynił formalne zastrzeżenie przeciw omawianiu w parlamencie austriackim wewnętrznych spraw pruskich, ale przemówienie jego miałooby większą wagę, gdyby był rzeczowo zbliżony do klamstwa i fałszu, podnoszone przez Polaków.

Pismo to czyni zarzut hr. Dzieduszyckiemu, iż wybrany mową generalną w dyskusji nad prowizorium budżetowym, nadużył swego prawa i omawiał wewnętrzne sprawy pruskie, choć one z prowizorium budżetowym w żadnym nie stały związku. *Nat. Ztg.* przyznaje, iż w ciężkim położeniu, w jakim znajduje się parlament austriacki, Polacy, popierający rząd, zdobyli sobie poważne stanowisko, ale mimo to, mógł dr. Koerber wystąpić ostrzej przeciwko polskim podszczywanom.

Byłoby pożałowania godnem, gdyby w obu parlamentach: austriackim i niemieckim toczyły się dyskusje o wewnętrznych sprawach państwa drugiego, ale jeżeli Polacy tu i tam taką d. skusję wprost wymuszają, to niech się nie dziwią, jeżeli to wypadnie tylko na ich szkodę.

Wyjaśnienia.

Wiedeń 12 grudnia. *Wiener Allg. Ztg.* wyjaśnia podniesioną w niektórych dziennikach rzekomą sprzeczność między oświadczeniem prezydenta ministrów Koerbera w odpowiedzi na interpelację p. Breitera z 6 grudnia, że hr. Goluchowski nie miał powodu do wyrażenia ubolewania wobec rządu niemieckiego, — a oświadczeniem kanclerza Rzeszy hr. Buelowa w parlamencie niemieckim, że po ostatnich wykroczeniach we Lwowie austro-węgierski minister spraw zagranicznych wyraził ambasadorowi niemieckiemu we Wiedniu swe żywe ubolewanie.

Wobec tego *W. Allg. Ztg.* stwierdza, że prezydent ministrów dr. Koerber dał odpowiedź na pytanie, postawione 6 grudnia do rządu austriackiego. Aż do tego dnia nie się nie zdarzyło takiego, co by dało powód, aby hr. Goluchowski ambasadorowi niemieckiemu wyraził swe ubolewanie. Zamierzone demonstracje przed konsulat niemieckim udało się powstrzymać i wogóle nie się nie stało, co by ministra do kroku takiego mogło spowodować.

Dopiero w niedzielę po uroczystości odsłonięcia pomnika Ujejskiego, usiłowano ponownie urządzić demonstrację, a ponieważ tym razem udało się demonstrantom przerwać kordon policji i obrzucić okna konsulatu galkami ze śniegu, hr. Goluchowski w poniedziałek z powodu tego zajścia niedzielnego, widział się spowodowanym wyrazić ambasadorowi Eulenburgowi swoje ubolewanie.

Jest przeto rzeczą jasną, że dr. Koerber, dając odpowiedź na pytanie z 6 grudnia, nie

mógł objąć nią ubolewania, które wyrażono 9 grudnia tj. tego właśnie dnia, kiedy dawał powyższą odpowiedź, a także w oświadczeniu hr. Buelowa jest zawarte, że hr. Goluchowski ubolewanie swoje wyraził dopiero po niedzielnych wykroczeniach lwowskich.

Sejm czeski.

Wiedeń 12 grudnia. Sejm czeski zwołany będzie na dzień 28 grudnia i będzie obradował do 17 stycznia.

Wiedeń 12 grudnia. *Slavische Correspondenz* donosi, że posłowie Herold, Pacak i hr. Sylva Tarouca udali się do prezydenta ministrów w sprawie zwołania sejmiku czeskiego i w sposób energiczny zaprotestowali przeciw temu, że sejmiki nie są zwoływane na dostatecznie długi czas, aby załatwić sprawy najpilniejsze. W odpowiedzi na to, oświadczył dr. Koerber, że stosunki w parlamencie nie pozwalają na dłuższą sesję sejmów w styczniu 1902. Kampania sejmowa w ostatnich dniach bieżącego i pierwszych przyszłego miesiąca, będzie tylko prowizoryczną, a główną sesję sejmów rząd zamierza zwołać w marcu 1902, jeżeli do tego czasu budżet na rok 1902 będzie w radzie państwa załatwiony. — Następnie posłowie wspomniani prosili prezydenta ministrów, aby na tej sesji prowizorycznej sejmów, rząd ustnie, albo pisemnie oświadczył, że istotnie zamierza na wiosnę 1902 r. zwołać sejmiki na dłuższą sesję.

Z sejmiku węgierskiego.

Budapeszt 12 grudnia. W izbie posłów odpowiadał Szell na interpelację p. Schmidta dotyczącą transportu koni do południowej Afryki i wywodził, że w prawie międzynarodowym jest jeszcze rzeczą nierozstrzygniętą, czy należy uważać za materiał wojenny konie, których dostarczanie łamałoby neutralność. W tych warunkach nie bronił rząd dostarczania koni, które mogło się odbywać, o czym jednak rząd nie miał żadnych oficjalnych wiadomości. I na przyszłość nie zamierza też rząd temu przeszkadzać. Mimo całej sympatii dla Bawarów powinien był interpelant zastanowić się, czy wskazane jest o Anglikach, którzy w ciężkich dla Węgier czasach dowiedli im swojej sympatii, tak mówić, jak on to uczynił.

Wielki naród angielski, z którym jesteśmy w stosunkach przyjaznych, zasługuje na uznanie swojej wartości. (Żywe oklaski na prawicy).

Odpowiedź tę większość przyjęła do wiadomości.

Budapeszt 12 grudnia. Komisja finansowa przyjęła budżet ministerstwa handlu. W ogólnej dyskusji oświadczył minister handlu na zapytanie p. Barthy, dotyczące dotychczasowego rezultatu rokowań celno-politycznych, że rokowania te są właśnie w toku, a o rezultacie otrzyma ciał ustawodawcze w swoim czasie oddzielne sprawozdanie. Co do szans tych rokowań, to nie można na razie dać żadnej gwarancji.

Z sejmiku chorwackiego.

Zagrzeb 12 grudnia. Sejm przyjął zaproponowany przez komisję adresową projekt adresu. W dyskusji przyszło do burzliwych scen. P. Vinkowicz zarzucił członkom większości, że na podstawie list wyborczych, sfalszowanych w zbrodniczych zamiarach, weszli do sejmiku.

Prawica domagała się gwałtownie, żeby Vinkowicz odwołał swe słowa. Po długotrwałej wrzawie i burzliwych scenach, z powodu których musiano przerwać posiedzenie, zażądał prezydent, żeby Vinkowicz cofnął swe słowa, a gdy Vinkowicz odmówił, odebrał mu przewodniczący głos.

Z parlamentu niemieckiego.

Berlin 12 grudnia. Parlament niemiecki w dalszym ciągu prowadził dyskusję nad przedłożeniem o taryfie celnej. Hr. Kanitz wywodził, że przedłożona taryfa nie daje rolnictwu nie nadzwyczajnego. Bez utrzymania rolnictwa nie można utrzymać siły zbrojnej. P. Singer podnosił, że socjaliści i demokraci nie są wrogami rolnictwa, lecz egoistycznych dążeń wielkich właścicieli ziemskich. Jeżeli związek rolników powiada, że bez cel zbożowych nie będzie cel od żelaza, to jest to polityką rabusiów. (Ostryki: Oho! na prawicy).

Mowca zastrzega się przeciwko rozsiewaniu pogłosek o rozdrożeniu w jego stronnictwie. Co się dotyczy odrzucenia cel zbożowych, to

w tym kierunku są wszyscy jednej myśli. Stronnictwo mowcy jest wrogiem wszelkich cel. Mowca wskazuje na rozdrażnienie, jakie wywołała taryfa celna i powiada, iż gdyby rozwiązano parlament i rozpisano nowe wybory, to wypadłyby one przeciw taryfie celnej.

Posel Heim uznaje prawa przemysłu, żąda dla rolnictwa tylko umożliwienia egzystencji i oświadcza się za traktatami handlowymi. Sekretarz stanu Podbielski wskazuje na to, że taryfa celna niektórych opłat wcale nie zmienia, inne obniża i tylko dla zbożowe nieco podnosi. Rolnictwo nie domaga się niczego niesłusznego.

Dalszy ciąg obrad odbędzie się dzisiaj.

Lustracja wydziału powiatowego.

Zaleszczyki 12 grudnia. Marszałek krajowy hr. A. Potocki przybył tu wczoraj rano na lustrację wydziału rady powiatowej i zwiędziwszy nadto zakład sądowiczy i szpital powszechny, udał się potem do Drohicówki.

Nowa encyklika.

Rzym 11 grudnia. W kołach watykańskich zapewniają, że papież wypracował nową encyklikę, ażeby między chrześcijańskimi demokratami wytworzyć porozumienie i wyjaśnić niektóre ustępy ostatniej encykliki. Opublikowanie nastąpi niebawem.

Pojedynek poselski.

Budapeszt 12 grudnia. Wczoraj przedpołudniem odbył się pojedynek między deputowanymi Czavolszkym i Ivanką. Żaden z przeciwników nie został raniony.

Panama niemiecka.

Berlin 12 grudnia. Na wczorajszym zgromadzeniu właścicieli listów zastawnych pomorskiego Banku hipotecznego, dyrektor Dernburg stwierdził, że istotnie uważać należy sumę 29,600.000 marek, za straconą. Następnie obradowano nad planem reorganizacji banku darmstadtzkiego, aby w ten sposób zmniejszyć straty posiadaczy listów zastawnych banku pomorskiego. Byłym dyrektorem tego banku wytoczono proces.

Fatalny wypadek.

Wiedeń 12 grudnia. Wczoraj popołudniu spłoszyły się konie powozu dworskiego, w którym jechała arcyksiężna Blanka z siostrą. Powóz uderzył o drzewo, przyczem zgruchotała się jego część przednia. Przechodniom udało się konie zatrzymać, dzięki czemu obie arcyksiężne wyszły bez szwanku.

Demonstracje robotnicze.

Budapeszt 12 grudnia. Wczoraj przedpołudniem kilkuset robotników, pozbawionych pracy, usiłowało przed gmachem parlamentu urządzić demonstrację, policja ich jednak rozprószyła. Demonstranci udali się następnie przed mieszkanie posła Ivanki, wołając: „Precz z parlamentem klasowym“ i „Pereant junkrzy.“ Policja aresztowała 26 ludzi, poczem tłumy się rozeszły.

KRONIKA.

Djarjusz lwowski

Czwartek 12 grudnia

Powszechne wykłady uniwersytetu ludowego. W zakładzie anatomii (ul. Piłkarska 52) od godziny 7 — 8^{1/2}, wieczorem, prof. uniw. dr H. Kady: „O narządzie słuchu“.

Posiedzenie rady miejskiej o godzinie 6 wieczorem.

Teatr miejski: „Manru“, opera. Początek o godzinie 7 wieczorem.

Kalendarz. Czwartek (12) Aleksandra. — (29): Paramona. Wschód słońca o godzinie 7 minut 48 zachód o godzinie 3 minut 59

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciężka + 1° R. Śnieg.

Sejm galicyjski zwołany zostanie 28 grudnia na sesję trzynastą, na której nastąpi weryfikacja wyborów, załatwienie prowizorium budżetowego i wybór członków wydziału krajowego.

Nareszcie. Ks. metropolita hr. Szptycki, przybył nareszcie onegdaj do Lwowa. Wieczorem wezwał ks. metropolitę do siebie rektorat seminarjum na konferencję, która przeciągnęła się do późnej nocy. Wczoraj przyjmował alumnów, każdego z osobna, gdyż deputacji ich przyjąć nie chciał.

Onegdaj wieczorem była u ks. metropolity deputacja Rusinów i wręczyła mu memoriał w sprawie uniwersytetu ruskiego.

Mianowania. Namiestnik Austrii dolnej zamianował ofiarą rachunkowego Wiktora Płoszczańskiego rewidentem rachunkowym.

Żywy dziennik, wygłoszony zostanie dziś wieczorem z estrady sali Sokoła. Biorą w nim udział pierwszorzędne siły literackie i dziennikarskie, to też bilety na ten interesujący wieczór rozchwytywane są przez publiczność. Program wieczoru jest następujący: Słowo od wydawców. Polityka: J. L. Popiawski „Odwieczna walka” i Klemens Kolakowski „Z kresów”. Wygłoszą autorowie. Poezja: Władysław Belza „Ojciec nasz” (autor), Jan Kasprzowicz „Błogosławieństwo ziemi rodzinnej” (p. Morska-Popławska, art. dram.), St. Rossowski „Kosz redakcyjny” (autor). Fejleton: Fr. Rawita Gawroński „Jeszcze nie zginęła” (autor), Wł. Przedrwiszewski „Z cyklu Delicja” (p. Roman art. dram.). Teatr, literatura, sztuka: Henryk Cepnik „O nowy dramat” (autor), dr. K. J. Nitman „Zapiski literackie” (autor), Aleksander Augustynowicz „Z moich notatek o sztuce” (autor). Kronika i telegramy: wygłosi p. Feldman art. dram. Zakończą: „Ogłoszenia”. Ceny miejsc są bardzo przystępne, bo po 3, 2 i 1-20 K. Wstęp 60 hal. Czysty dochód przeznaczają akademicy na cele „Szkoły ludowej”.

Egzamin fizykalny lekarski złożyli we Lwowie w drugiej połowie listopada r. b.: dr. Józef Adam Markl z Horożan wielkiej i dr. Walerjan Serbeński ze Lwowa (oba z odznaczeniem), tudzież dr. Bernard Goldstaub z Jarosławia.

Z tow. wzajemnych ubezpieczeń. Rada nadzorcza na ostatnim posiedzeniu posunęła p. Wincentego Kozubowskiego naczelnika biura tow. wzajemnego kredytu w Krakowie, do klasy naczelników biur I rangi, a uczyniła to *extra statum* ze względu na jego zasługi i znakomitą pracę dla instytucji.

Wiec prawników Z powodu zbyt małej liczby uczestników, na wczoraj do III sali uniwersytetu zwołany wiec prawników nie odbył się. Odłożono go na najbliższą sobotę.

Z kolei. Pociąg, jadący onegdaj wieczorem z Janowa do Lwowa, utknął w śniegu. Gdy wysłany w pomoc ze Lwowa na tę linię drugi pociąg, ten sam los spotkał, musieli podróżni, w liczbie kilku dziesięciu, pozostać w pociągu, aż do usunięcia przeszkody. Skutkiem zasp i gołoledzi, wstrzymany też został na przeciąg dwu dni ruch ogólny pociągów na przestrzeni Lwów-Kleparów-Janów kolei lokalnej.

Protesty. Akademicy i technicy żydowscy, nie należący do sjonistycznego tow. „Ognisko” ogłosili protest, w którym potępiają jak najsurowiej stanowisko tej grupy młodzieży żydowskiej, która należy do „Ogniska” i która na komersie tego tow. wyraziła swe zadowolenie z tego powodu, że wśród niej nie odezwiała się pieśń „Jeszcze Polska nie zginęła”. Jeżeli nawet ze stanowiska sjonizmu — piszą protestujący — podobne zachowanie się wobec narodu, wśród którego się żyje i pracuje, potępić należy jako niesumienność polityczną, to w sercach tej młodzieży żydowskiej, która czuje i myśli po polsku, wywołać ono musi uczucie najgłębszego oburzenia i protestu.

Również sjonisci protestują przeciw postępowaniu członków „Ogniska” i stwierdzają, iż ogół sjonistów nie może być odpowiedzialnym za nietaktowne postępowanie studentów, należących do „Ogniska”. Sjonisci muszą protestować przeciw uogólnianiu tego faktu.

Konsulat niemiecki pod stałą ochroną policji. Przy ulicy Mochnackiego zostanie utworzona w dniach najbliższych a najdalej z Nowym rokiem, nowa strażnica policyjna, specjalnie dla ochrony niemieckiego konsultatu. Obecnie teczą się rokowania z właścicielami realności położonych naprzeciw konsultatu, o wyajem, choćby od jutra, odpowiedniego lokalu.

Przyjacielska usługa. Michał Gardziej, parobek od koni, pragnął kupić sobie nowe ubranie. Ponieważ obawiał się, by go przy kupnie nie oszukano, uprosił przyjaciela swojego Jana Zagórskiego, by mu towarzyszył. Kiedy się obaj znajdowali na ulicy Smoczej, „przyjaciel” sięgnął do kieszeni Gardzieja, wyciągnął z niej książeczkę, w której znajdowało się 260 koron i uciekł. Dziś nie ma biedny Gardziej ni ubrania, ni pieniędzy, ni przyjaciela i — płacze.

Sylwin w Kaluszu. Na onegdajszym posiedzeniu Towarzystwa politechnicznego prof. Niedzielski i zawiadomił zebranych, iż w okolicy Kalusza odkryto bogate pokłady sylwinu (chlorku potasu).

Celem eksploatacji sylwinu w Kaluszu, założono przed laty spółkę, która atoli upadła. Rząd nie chciał dać ani centa subwencji na badanie terenu i dopiero przypadkiem znaleziono tam w ostatnich dniach nieprzebrane skarby dla górników. Oto stary szyb, służący do wydobywania kainitu okazał się niewygodnym, powzięto więc projekt wykopania nowego. Celem założenia nowego szybu rozpoczęto próbną wiercenie w niewielkiej stosunkowo odległości od starego szybu i odkryto wartą sylwinu, której jeszcze nie przebito, a której grubość dotąd wynosi już 6 metrów.

Sylwin, zwany także leopoldit lub hōwelit, jest najznakomitszym środkiem nawozowym. Jest to chlurek potasu (KCl). Dotychczas pokłady sylwinu znaleziono tylko w Stassfurcie i Kaluszu. Znajduje się on także w lawie Wezuwiusza.

Nowe pokłady miedzi. Na terytorjum miasta Chęcina, obecnie dzierżawionem przez kieleckie przedsiębiorstwo kopalni marmurów, odkrył inżynier Łaszczyński miedź w kilku nowych miejscach, dotychczas wcale niezbadanych i nieeksploatowanych; żyły rudy miedzianej ciągną się częścią w samym marmurze, częścią w warstwach piaskowca między ławicami marmuru wychodząc na powierzchnię. Ruda jest bardzo obfita, choć nisko procentowa. Próby, dokonane z nią, dały bardzo korzystne rezultaty. Nad odkryciem i rozprzestrzenieniem żyły miedzianej pracuje obecnie pod Chęcinaми na tzw. Panieńskiej Górze kilkunastu ludzi. Roboty prowadzi „przedsiębiorstwo marmurów”. Ponieważ ruda miedzi ukazuje jej na samej powierzchni, zatem dobywanie ich nie przedstawia żadnych trudności.

Pozwanie szacha. Szach perski dostał wezwanie stawienia się 20 kwietnia r. p. przed sędzią pokoju IX cyrkulu paryskiego, a to w sprawie następującej: W czerwcu 1900 r. szach, hawający wówczas w Contrexéville, zawarł umowę z pewną agencją ogłoszeniową, która zobowiązała się dostarczać mu wydruki gazet, z opisem jego podróży po Europie. Agencja spełniła swe zobowiązania i zażądała w zamian 120 000 fr. Ten rachunek wydał się zbyt „slonym” szachowi który go zredukował do sumy 2000 fr. Agencja pozywa teraz szacha o wypłatę reszty.

Niebieski brylant. Towarzystwo New-Jorskie silnie podnieciła wiadomość o przywiezieniu do tego miasta niesłychanie rzadkiej i kosztownej odmiany diamentu, mianowicie brylantu niebieskiego. Zapłacono za kamień ten 1,250 000 franków, przewożąc go z ogromną ostrożnością. Szczęśliwego posiadacza nagabywał pewien handlarz, ofiarując mu, bezskutecznie zresztą 1,750.000 franków. Wszyscy miljonerzy newjorscy są w szale i licytować będą napewno ten rzadki kamień, który chce nabyć dla żony swej Vand-rbildt, ale nie dostanie go taniej, jak za 2,500 000 franków. Koszta celne za brylant niebieski wyniosły 125 000 franków.

Izba sądowa.

Lwów 11 grudnia.

(Pan Okuniewski oskarża).

Dalszym przedmiotem rozprawy jest poruszona w interpelacji sprawa, dotycząca braci Danknerów, mężów zaufania inspektoratu podatkowego, którzy według twierdzenia p. Okuniewskiego, mieli być wszechmocnymi w opodatkowaniu obywateli horodeńskich, a działać mieli i dla osobistych korzyści, żądając dla siebie opłat od stron za mniejszy wymiar podatkowy. Głównie odnosi się to do niejakiego Askenazego, dzierżawcy, który miał się nie opłać Danknerom i za to mu wymierzono podatek 4 razy wyższy, a nadto w latach klęski żadnych mu opłat nie przyznano.

Wezwany na tę okoliczność świadek Mojżesz Dawid Askenazę zeznaje, że stosunek jego z Danknerami polegał na tem, iż mu fasję podatkową pisali. O tem jakoby wogóle Dankner miał jakie wpływy u inspektora podatkowego, albo jakoby mu w czwórnasób podatek podawano, ucie nie wie Askenazę. Żadnych pieniędzy za opusty podatkowe nie dawał Danknerowi. Dawał mu tylko małe kwoty za pisanie fasji lub za załatwienie innych drobnych interesów. Zeznał także, że mu p. Okuniewski groził raz, że mu pokaże, bo w sądzie nie składał świadectwa po jego myśli.

Następnie zaczęto przesłuchiwanie Marjana Danknera, owego konfidenta, który miał „taki wielki wpływ na wymiar podatku” w Horodence.

Następny świadek Ojász Dankner, który miał rzekomo brać łapówki od Askenazego i tym sposobem wyrabiać mu u inspektora Kościńskiego

ulgi podatkowe, zaprzeczył temu stanowczo. Tak samo wyparł się, jakoby z zemsty, że pewnego roku nie otrzymał gratyfikacji, postarł się o znaczne podwyższenie fasji Askenazego.

Brat jego Szoljma Dankner również, jak twierdził, ma czyste sumienie co do tych łapówek.

Przy końcu wczorajszej rozprawy rozpoczęto przesłuchiwać radcę skarbowego p. Łuckiego. Przeprowadzał on dochodzenia w Horodence na skutek interpelacji dra Okuniewskiego i znalazł wszystko w porządku. Inspektora Kościńskiego scharakteryzował, jako człowieka honorowego i sumiennego urzędnika, który wypełniał gorliwie swoje obowiązki, a dalekim był od wszelkich nadużyć urzędowych.

Zeznania tego świadka nie były na rękę drowi Okuniewskiemu i jego obrońcy, przyszło nawet do ostrych starć między nimi, a obrońcą dr. Solańskim. Dziś w dalszym ciągu zeznawać będzie p. Łucki, oraz inni urzędnicy Pozprawa toczyć się będzie rano i popołudniu.

Morska kolej elektryczna.

Kolej elektryczna, to zrozumiałe, ale ten dodatek „morska” brzmi jakoś dziwnie — mimo to prawdziwy i uzasadniony. Jestto bowiem kolej, przerzynająca morze, 4-8 km. długa, od angielskiej miejscowości kąpielowej Brighton do starych osad Rottingdean i Owingdean, położonych na skalistych wapiennych wybrzeżach.

Podróżni tej kolei rozkoszować się mogą widokami urwistych skał nadmorskich i burzliwych fal Oceanu, które przerzyna pociąg tej jedynej w swoim rodzaju kolej.

Szyny kolei spoczywają na blokach cementowych, które w odległościach metrowych założone są i połączone z dnem morza. Szyny i bloki widoczne są częściowo podczas odpływu morza, w czasie przypływu zalewa je woda na 5 metr. wysoko.

Wóz tej kolei — jak łatwo wywnioskować — musiał być odpowiednio zbudowany, jakby na szczytach.

Cztery szczytła o wysokości 9,3 mtr. ze stalowych rur 28 cm. średnicy połączone są u góry ramą, na której spoczywa właściwa skrzynia wozowa.

U dołu są odpowiednio usztywnione i mają cztery koła o średnicy jednego metra, poruszające się na torze szynowym o odległości szyn 81 cm.

Szerzyna u góry ma długości 13,7, a szerokości 6,7 metra, urządzona jest wewnątrz jak wygodny salon, z którego na górną platformę, jak na pokład okrętu, prowadzą schody.

Oś może pomieścić może 150.

Siłą poruszającą jest elektryczność, prowadzona przewodami na masztach wzdłuż linii, dwa odbieracze ściągają elektryczność do elektromotorów, przekształcających ją w ruch obu wałów i kół.

Jazda trwa pół godziny, szybciej jechać nie można, albowiem tarcie kół o szyny w wodzie jest znacznie mniejsze, niż na sucho; przy większej więc ilości obrotów koła się ślizgają.

Budowa jednego kilometra tej kolei kosztowała 6.245 funtów szterlingów (przeszło 50 tysięcy rubli). Jest to linja, zbudowana dla użytku bogatych gości kąpielowych — czy się opłaca, niewiadomo potychczas.

Dział ekonomiczny.

— **Wiedeń 12 grudnia.** Zamknięcia giełdy o godz. 2 m. 30. Akcje aust. Zakładu kredyt. 653.—, Akcje węg. Zakł. kred. 667.—, Akcje Anglo-banku 263 50, Akcje Unionbanku 552.—, Akcje Laenderbanku 414.—, Akcje Bankvereins 448 50, Akcje Bodencredit 892.—, Akcje g. Banku hipotecznego —, Akcje kolei państw. 661.—, Akcje kolei połudn. 70.—, Akcje tramw. it. a) 268 50, lit. b) 262.—, Akcje kolei Elbeth. 181.—, Akcje kolei Północnej —, Akcje kolei Czerniowieckiej —, Akcje Alpiny 401.—, Akcje Rima Muranji 478.—, Akcje praskiego Towarzystwa żelaznego 1428.—, Akcje fabryki broni —, Akcje tureckie tytoniowe 291 50, Oblig. węg. indemn. 92 95, Renta majowa 99.—, Aust. Renta koron. 95 95, Węgierska renta koron. 94 40, 56 l. listy Tow. kred. ziemsk. 90 95, 4 proc. listy Banku kraj. 92.—, 4 i pół proc. listy Banku kraj. 99.—, 4 proc. listy Banku hipot. 10.—

4 i pół proc. listy Banku hipot. 97 50, 5 proc. listy Banku hipot. 109 50, 4 proc. Gal. oblig. prop. 96 55, 4 proc. Gal. pożycz. kraj. z 1893 r. 94 —, 4 proc. pożyczka m. Lwowa 87 50, Losy tureckie 99 50, Marki 117 17, Ruble 253 25

— **Wiedeń 12 grudnia.** Kursa giełdy wiedeńskiej.

Losy a) procentowe: Austr. zakł. kr. z obl. p. z r. 1880 3 proc. 253 75; Austr. zakł. kr. z obl. p. z r. 1889 3 proc. 250 —; Tow. żegl. na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. 500 —; Uregulow. Dunaju z 1870 100 zł. 5 proc. 264 75; Węg. Banku hip. po 100 zł. 4 proc. 243 —; Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 3 proc. 81 —; Tureckie obl. prem. kolej. po 400 fr. 98 75. b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 5 zł. 17 —; Zakł. kredy. dla h. i p. po 100 zł. 407 —; Clary 40 zł. m. k. 153 —; Pożyczka m. Innsbuku 20 zł. 83 —; Losy m. Krakowa 20 zł. 71 —; Pożyczka m. Lublany 61 zł. 72 —; Ofen 40 zł. 164 —; Palffy 40 zł. m. k. 164 —; Czerw. krzyża austrij. tow. 10 zł. 49 75; Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 24 —; Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 64 50; Salma 40 zł. m. k. 222 —; Pożyczka salcburska 20 zł. 77 —; Pożyczka St. Genois 40 zł. m. k. 255 —; Losy komunalne m. Wiednia z 1874 roku 395 50.

— **Wiedeń 12 grudnia.** (Giełda towarowa). Cukier surowy od k. 19 30 do ——. Tężeja spokojna. Nafta galicyjska od k. 33 50 do ——. Tendencja niezmienniona. Spirytus od koron 35 80 do ——. Tendencja niezmienniona.

— **Berlin 12 grudnia.** Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kredyty 206 —, Staatsbahn 141 7, Disconto Comandit 178 75, Berlińskie Tow. Handl. 138 60, Laura 183 —, Bochumery 170 25, Kolej połud. wschodnio-pruska 81 —, Ruble za grzywkę 216 40, Kolej warszaw. wied. —, Kolej torz. Śródziemnego —, Kolej Meridionaln. —, Losy tureckie 104 —, Renta włoska —, „Harpener“ kopalnie węgla 160 90, Kolej Marienburg-Mławka 65 10, Konsolidation —, Lombardy 18 25, Kolej Henry 90 20, Niemiecki bank narodowy 102 10, Kanada Profered 111 40; Akcje żeglugi hamburskiej 108 25.

— **Berlin 1 grudnia.** Austr. banknoty 85 40, wtytus 32 —.

— **Frankfurt 1 grudnia.** Austr. kred. 206 40; Kolej państw. 141 80; Laura 182 75; Disconto 178 80; Alpin —.

— **Paryż 1 grudnia.** 3% renta 101 57, akc. 27 80.

NEKROLOGJA.

Z Tomkiewiczów Honorata Gilewska

wdowa po kontrolorze kolei Karola Ludwika opatrzona św. Sakramentami, zmarła dnia 11 grudnia b. r., p. żyłwszy lat 62.

Pogrzeb odbędzie się dnia 13 grudnia b. r. o godz. 3¹, popołudniu z domu żałoby przy ul. Łyczakowskiej 1 71 na cmentarz Łyczakowski, na który w smutku pogrążone dzieci i wnuki krewnych, znajomych i pobożnych chrześcijan zapraszają.

„Concordia“ A. Kurkowski.

Drobne Ogłoszenia

po 3 halerze za słowo. Najmniejsze ogłoszenie 30 hal.

Akompanjuje do śpiewu i udzielam lekcji fortepianu najnowszą metodą po najprzystępniejszych cenach. Zgłoszenia: ul. Kurkowa 4, parter.

Administracji większego majątku ziemskiego poszukuje postępowy gospodarz. — Adres wskaże z grzeczności Dr. O. Wasser, adwokat we Lwowie, ulica Trzeciego Maja 17. 973

Śluby wzytowe, zaproszenia, karty i listy ślubne, wykonywa po niskich cenach, zakład artystyczno-techniczny Antoni Przysławski we Lwowie, ul. Lindego 4

Fortepian krótki, nieucięty, znakomitej firmy, pianino krzyżowe najt. niej, Żulińskiego 6 Kalinowski.

Haya antyseptyczny puder dla niemowląt i dzieci jest najlepszą i najskuteczniejszą podsywką. Do nabywania we wszystkich aptekach. 959

Kawa „SYRIUSZ“ Lwów, ul. 3-go Maja 1. 2, pół kilo 65 ct., 75 ct i wyżej. 974

Najtaniej! Welny, flanele, barchany, chnstki zimowe, płótna i chifony, polecają **F. Kornecki i Sp.** we Lwowie, pasaż Hausmanna. 1061

Osoba inteligentna, obznajomiona wszechstronnie z gospodarstwem wiejskim poszukuje posady do samodzielnego zarządu. W. restante Rzeszów. 1151

Owsiane sucharki krakerskie, zalecane przez powagi lekarskie, poleca „Bazar produktów wiejskich“ Sokola 1. 1080

Praktyczna nauka kroju sukien damskich według systemu francuskiego, przez F. W. wyszła nakładem wydawnictwa „Mód paryski“ Lwów, ul. Akademicka 1. 10. Cena egzemplarza oprawnego w karton wynosi 2 kor. 20 hal. Z orzeszkiem pocztową 2 or 40 hal. Za zaliczką nie wysyła się.

Seminarzysty poszukuje lekcji. Bliższa wiadomość w Administracji „Dziennika Polskiego“

Sensacyjne powieści po bajecznie niskich cenach nabyć można w administracji „Smilusa“ (Lwów, ulica Akademicka 10) a mianowicie: „Miłość zwycięża“, powieść Juljusza de Gastyne cena 30 ct. „Jasnawłosa“, powieść z francuskiego (25 arkuszy druku), cena 40 ct. „O Męża“, powieść z francuskiego, 25 ct. Na przesyłkę pocztową należy nadesłać 5 ct. za każdą książkę. Za zaliczką nie wysyła się. Należytość nadsyłać należy w markach pocztowych lub przekazać.

Ślgiawka Morskie Oko otwarta Niedziele i święta przy muzyce wojskowej, wstęp na lód w tygodniu 10 ct. Iwanicki. 1146

Ubranie frakowe bardzo porządne do sprzedania. Wiać pomoć n dozorey domu Krzyżowa 21. 1152

Węgiel kamienny górno-śląski, poleca biuro spedycyjnej St. Tuszyńskiej, Akademicka 12, po cenach umiarkowanych. 1070

Wszystkie towary świateczne, jak najtaniej poleca handel Z. ZADUROWICZA, Akademicka 6. Wysprzedaż Win po cenach znizonych. Proszę żądać cennik. 1150

Z ma w Jar-emczu Hotel Skrzyńskiego w Jar-emczu, poleca 12 pokoi z komfortem urządzonych. Ku hnia wyborna, zdrowa i tania. Jar-emcze nadaje się znakomicie jako miejsce klimatyczne. 1118

Odpowiedzialny za redakcję: Dr. K. Ostaszewski-Barański

Właściciele i wydawcy: Dr. K. Ostaszewski-Barański, Miński i Sp. — Z drukarni M. Schmitta i Sp.

(5)

ZAWÓD.

(Z niemieckiego).

Zdziwiony i wzruszony Eugenjusz odstąpił od okna; w teje właśnie chwili wszedł jednooki i badawczym spojrzeniem spoglądał na niego. Udał wprawdzie zaraz obojętność; pytał się, czy pan kapitan nie da mu jakich rozkazów, czy ma przynieść zaraz czekoladę? Ale nie uszło baczności Eugenjusza, że sługa mówiąc do niego, przysłuchiwał się z natężoną uwagą pieśni starej kobiety, która właśnie rozlegała się w oddali.

— Pan markiz przeprasza pana — rzekł w końcu, zdejmując ostrożnie pistolety ze stołka i suknie zabierając ze sobą — że nie będzie mógł dziś służyć. Ma odbyć ważną podróż i nie wróci, aż późno w wieczór. Jutro — jeśli pan kapitan jeszcze tak długo u nas pozostanie — spodziewa się mieć przyjemność widzenia pana.

Eugenjusz odpowiedział bardzo ozięble i z roztargnieniem. Spytał się następnie, czy w zamku nie ma więcej służby, bo mu potrzeba takiego, aby zaniósł za nim narzędzia.

— Nie ma nikogo, prócz starej kobiety, pomywaczki. Ale ta chora jest na umyśle. Jeszczeby panu co popsuła lub złamała. Mnie zaś niewolno opuszczać zamku, zwłaszcza kiedy pana nie ma w domu. A szkoda; bo poczytałbym sobie za szczęście towarzyszyć panu kapitanowi. Ale jest tu kilku pasterzy w bliskości zamku, którzy z ochotą wskażą panu drogę i radzi we wszystkim usłużą.

Eugenjusz już ostatnich słów nie dosłyszał. Właściwy cel jego pobytu w zamku tak był teraz od niego dalekim, że kiedy w pół godziny potem wybrał się w pole dla rozpoznania najbliższej okolicy, zapomniał nawet zabierać mapy ze sobą. Szedł jednak dalej, powoli, z głową spuszczonej ku ziemi, pełną różnych myśli i domysłów. Długo na najwyższym szczytnie góry, zatrzymał się i spoznał w głębie. Zamek leżał pod nim o jakie sto kroków. Teraz wszystko widział dokładnie. Gmach wydał mu się wcale nie zamieszkałym, okna żaluzjami zakryte, nikogo z ludzi nigdzie nie można było dopa-

trzeć; za pomocą lunety, ujrzał tylko jakąś dziwną przy studni pod jaworem, dźwigającą dwa spore naczynia z wodą; widział też, jak znikła w bocznych drzwiach dziedzińca i wkrótce potem słup dymu unosił się nad szczytami drzew kasztanowych, jedynie dając świadectwo życia, w tym opustoszałym zakątku.

Teraz dopiero powstał rodzaj nienawiści w sercu młodego kapitana ku markizowi; dotąd tylko z trwożliwym podziwem patrzył się na całą tę zagadkę, teraz wybrał sobie, jakby to dobrze było, gdyby wybuchała wojna; on napadał zamek, ciemną tajemnicę rozwiązuje i bladej, nieszcześliwej kobiecie podaje rękę wybawienia. O! z jaką surowością postąpiłby wtedy ze zbrodniarzem, który stał się przyczyną jej cierpienia!

Tymczasem skazanym był na cierpliwość i wyczekiwanie. Wspiął się wyżej jeszcze i spoglądał stamtąd po tajemniczej okolicy. Pośród niskich zarośli ukazała się gromada skał, z których ujrzał, na najwyższej, biały budynek klasztoru.

Chociaż do jego pomiarów, ta zachodnia część okolicy nie była wcale potrzebną, nie namyślając się jednak długo, puścił się drogą w tę stronę. Jakiś wewnętrzny głos wiodł go tam, w celu wywiedzenia się o mieszkańców zamku. Przewodnik wczorajszy powiedział mu przecież, że każdej niedzieli w kaplicy zamkowej odprawia kapucyn mszę świętą.

Lecz zaledwie uszedł między zaroślami i krzakami kilkanaście kroków, nagle zjawila się przed nim postać, która widocznie na niego czekała. Poznał w niej zaraz starą niewiastę, której śpiew z rana go przebudził.

Miała szarą chustkę zarzuconą na głowę, z pod której żywe jej oczy trwożliwie i boleśnie patrzyły. Gdy się przekonała, że zbliżający się jest właśnie tym oczekiwanym, dała znak, aby szedł za nią do opuszczonej chaty, stojącej w ukryciu starych złomów skalistych.

— Przysięgnij mi pan na Bolesną Matkę Biską — rzekła do niego, gdy już wszedł do chaty za nią, — że mnie nie zdradzisz. Wyglądasz pan na szalbucha, lecz, póki mi nie przysięgniesz, jedno słowo z ust moich nie wyjdzie. Czy potem zrobisz pan to, o co prosić będę, to już od pana zależy.

Eugenjusz nie wahał się wykonać przysięgi, jakiej żądała.

— Co mam czynić? — zapytał się potem prędko — jestem na wszystko gotowy, co tylko zgodne jest z honorem żołnierza.

Stara usiadła na niskim kamieniu wdychając i jęcząc, jak gdyby była sama jedna, — uszczęśliwiona, że może w oddalonym kąciaku dowoli się napłakać. Dopiero, gdy zniecierpliwiony Eugenjusz poruszył ją za ramię, opamiętała się i przypomniała sobie po co przyszła.

— Powiedz mi pan najprzód, kto jesteś i po coś tu przybył? — spytała pomimo przysięgi, podejrziwem okiem mierząc go od stóp do głowy. — Co się stało, że on pana wpuszcł do zamku; do tego zamku, gdzie nikt nie mieszka, prócz nas i prócz zwątpienia? Jeżeli pan jest jego przyjacielem, stara Barbara nie ma panu nic do powiedzenia.

W krótkich słowach dała jej na to odpowiedź, która ją trochę zadowoliła. Przynajmniej spoglądała już spokojniej do koła, wydobyła starą tabakierkę z kory brzozywej i prędko żąwszy z niej tabaki, rzekła:

— Czy pan znasz Medjolan?

— Znam cokolwiek — odpowiedział Eugenjusz. — Stałem w nim załogą przez rok blisko, ale już dawno temu.

— A czybyś pan pan pojechał tam znowu? ale prędko, bo później, to się już na nic nie przyda.

— Cóż to za interes? Jeżeli rzecz ważna...

— Rzecz tak ważna jak życie — rzekła stara, oczy w niebo wznosząc. Czyś pan słyszał o hrabi T. — (tu wymieniła nazwisko jednej z najpierwszych rodzin szlacheckich w Medjolanie) — albo może byłeś kiedy u niego? Zresztą o to mniejsza. Jeżeli jesteś człowiekiem honoru i chrześcijaninem i masz litość nad niedolą niewinnej istoty, to pewno mi nie odmówisz i zawieziesz list do żony starego hrabiego. Nie prawdaż? Więcej nie mam o co prosić pana, a Bóg za to nagrodzi cię błogosławieństwem swoim.

(Ciąg dalszy nastąpi).